

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

11. søndag i treenighetstiden – 12. august 2012

Prekentekest: Mark 2,23-28

Lesetekst I: 2 Mos 20,1-17

Lesetekst II: Gal 5,1-6

Jesus er Herre over sabbaten

Til dagen

Kristen frihet er et hovedtema denne søndagen. Teksten fra GT er Loven, De ti bud, som ble gitt på Sinai. Loven skulle være en hjelp til å leve etter Guds vilje, men Gud hadde aldri ment den skulle være en frelsesvei. I Galaterbrevsteksten slår Paulus fast at Kristus har gjort oss fri. Han har oppfylt loven. De ti bud står fast og gjelder inn i den nye pakt, men mange av forskriftene i GT, som påbudet om omskjæring, offer- og renhetsforskrifter og budene knyttet til sabbatsfeiringen, gjelder ikke lenger for den som hører Jesus til.

Tid og sted

I de første kapitlene i Markusevangeliet beskrives Jesu offentlige virksomhet. Gjennom samtaler med skriftlærde og fariseere viser Jesus tydelig hvem han er og hva som er hans budskap. I versene før vår tekst har Jesus en samtale med fariseerne om faste (Mark 2,18-22). Det å holde loven til punkt og prikke, inkludert faste og streng overholdelse av sabbatsbudene, var en måte å forberede veien for Messias. Når en fariseer holdt Moseloven, ville det bevege Guds hjerte til å sende Messias.

Men Jesus sier at brudgommen er her nå! (2,19). Folk trenger verken faste eller holde alle sabbatsbudene, for Messias har kommet. Han er midt iblant dem.

Sabbaten ble til for menneskets skyld, ikke omvendt!

Hadde Jesus og disiplene gått igjennom kornåkeren og plukket aks på en vanlig hverdag, ville det har vært fullt tillatt (3 Mos 23,22). Men nå var det sabbat, og sabbaten var regulert med mange små forbud og påbud. Alt arbeid var forbudt, også høsting, sikting av korn, tresking og matlaging.

Fariseerne kom øyeblikkelig med sin anklage og pekte på at Jesu disipler brøt loven. De ventet tydeligvis at han skulle stanse disiplene. Men Jesus henviser til David, den store kongen og forbildet for alle jøder. David var på flukt og kom til tabernaklet i Nob (1 Sam 21,1-6). Han ba om mat, men det fantes ikke noe annet enn skuebrødene. Vi kan lese om skuebrødene i 2 Mos 25,23-30. Et bord med 12 brød sto i tabernaklet foran Det aller helligste, og brødet var et slags offer til Gud. Brødene som ble byttet ut en gang i uka, var prestenes eiendom. Det var bare prestene og ingen andre som kunne spise av dem (3 Mos 24,9).

Men David var i nød, og han spiste av brødene. Derfor sier Jesus: "Sabbaten ble til for mennesket, ikke mennesket for sabbaten."

Mennesket var skapt før den innviklede sabbatslovgivningen. Mennesket er derfor ikke skapt til å være offer og slave for sabbatsregler, selv om de til å begynne med var laget for gjøre livet bedre å leve.

Jesus setter ut av funksjon et lite bud som bare gjør det vanskeligere å leve. Satt på spissen kunne et forbud mot å plukke aks på sabbaten føre til at menneskeliv gikk tapt. Da mister budet sin opprinnelige funksjon om å være en hjelp til å leve et godt liv etter Guds vilje.

Myndighet fra Gud

Jesus gjør seg til Herre over sabbaten (v.28). Han gir seg selv en myndighet som bare hører Gud til, og dermed sjokkerer han alle fariseere og rettroende jøder. Dette er blasfemi! Ikke rart at fariseerne straks begynner å legge planer for å rydde ham av veien (Mark 3,1-6).

Jesu avslutningsord – "Derfor er Menneskesønnen herre også over sabbaten" - sier noe viktig om alle bud:

Budet er aldri noe mål i seg selv, heller ikke er det å holde et bud noe mål i seg selv. Jesus viser at Guds bud har mennesket i sentrum. Målet med Guds bud er å hjelpe mennesket til å leve et godt liv i forhold til seg selv og sin neste, et liv etter Guds gode vilje. Derfor er De ti bud og mange andre bud og regler i NT og GT fortsatt gyldige.

Men,

"Dere som vil bli rettferdige ved loven, er skilt fra Kristus; dere er falt ut av nåden. For i Kristus kommer det ikke an på om en er omskåret eller uomskåret; her gjelder bare troen som er virksom i kjærlighet". (Gal 5,4.6)

Gunstein Vetrhus

Pastor i Grimstad Frikirke. Mange år tidligere tilknyttet Bibelskolen i Grimstad. Varamedlem til Landsstyret i Den Norske Israelsmisjon, og frivillig forkynner.

gunstein.vetrhus@frikirken.no

